

15.02.2018

---

§	Asia	
28	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
29	Asia/2	Liikenneliikelaitoksen tilinpäätös vuonna 2017
30	Asia/3	Liikenneliikelaitoksen varastojen vuositarkastukset 2017
31	Asia/4	Liikenneliikelaitoksen pääkassan tarkastukset vuonna 2017 sekä kas-satoimintojen lopettaminen

§ 28

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Samalla liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti valita pöytäkirjantarkastajiksi jäsenet Lomanin ja Hillmanin sekä varatarkastajiksi jäsenet Karhun ja Luoman.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

15.02.2018

Asia/2

§ 29

Liikenneliikelaitoksen tilinpäätös vuonna 2017

HEL 2018-001545 T 02 06 01 00

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti

- hyväksyä ja allekirjoittaa liikenneliikelaitoksen vuoden 2017 tilinpäätöksen ja
- lähettää liikenneliikelaitoksen tilinpäätöksen edelleen kaupunginhallitukselle maininnalla, että tehdyn 2.974.979,22 euron suuruisen poistoeron vähennyksen ja 3.892.770,20 euron suuruisen investointivarausten lisäyksen jälkeen tilikauden tulos on ylijäämäinen 2.974.979,22 euroa.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Ari Päivärinta, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 78433
ari.paivarinta(a)hel.fi
Ville Lehmuskoski, toimitusjohtaja, puhelin: 310 35091
ville.lehmuskoski(a)hel.fi

Liitteet

1 Liite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Vuoden 2017 talousarvion HKL:n sitovat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

- Tilikauden tulos vähintään nolla
  - HKL saavutti tulostavoitteen. Tilikauden tulos oli 3,0 milj. euroa.

15.02.2018

- Liikennöintikustannukset per paikka-km laskevat (positiivinen tuottavuuskehitys)
  - Tavoitetta ei saavutettu. Tavoite oli 0,066 euroa/paikka-km ja toteuma 0,067 euroa/paikka-km.
- Raitio- ja metroliikenteen asiakastytyväisyys vähintään vuoden 2016 tasolla (raitioliikenne 2016: 4,04; metroliikenne 2016: 4,19)
  - Asiakastytyväisyystavoite saavutettiin raitioliikenteessä, jossa toteuma oli 4,04
  - Metroliikenteessä toteuma oli 4,10 eli tavoitetta ei saavutettu.
- Liikennöinnin luotettavuus säilyy vuoden 2016 tasolla (raitioliikenne: 99,84 %; metroliikenne 99,84 %)
  - Luotettavuustavoite saavutettiin molemmissa liikennemuodoissa
  - Raitioliikenteessä luotettavuus oli 99,85 % ja metroliikenteessä 99,89 %.
- Matkustajien kokema järjestys ja turvallisuus paranevat vuoden 2016 tasosta (raitioliikenne 4,22 ja metroliikenne 4,18)
  - Tavoitetta ei saavutettu
  - Raitioliikenteessä toteuma oli 4,21 ja metroliikenteessä 4,15.

HKL:n kahdeksasta (8) sitovasta tavoitteesta toteutui neljä (4).

HKL:n johtokunnan kokouksessa 18.1.2018 arvioitiin, että tavoitteista toteutuisi viisi (5). Tuottavuutta koskeva tavoite ei kuitenkaan lopulta toteutunut. Paikkakilometrit nousivat edellisestä vuodesta noin 11 %:lla, mutta kokonaiskustannukset nousivat hieman enemmän. Suoritteita ei toteutunut suunnitellusti, koska länsimetron matkustajaliikenne alkoi vasta marraskuussa 2017 ja vuoden 2017 alkaessa arvioitu ajankohta matkustajaliikenteen alkamiselle oli vielä toukokuu 2017. Länsimetron liittyviä kustannuksia toteutui kuitenkin ennen liikenteen alkua.

Suoritetilinpäätös

Metroliikenteessä tehtiin 67,5 milj. matkaa vuonna 2017 (2016: 64,1). Raitioliikenteessä matkoja tehtiin 60,2 milj. matkaa (2016: 56,6).

Raitioliikenteen tarjoamat paikkakilometrit nousivat hieman edellisvuodesta ja olivat 664,6 milj. paikkakilometriä (2016: 613,2). Metroliikenteessä paikkakilometrejä kertyi 2 368,5 miljoonaa (2016: 2 119,4).

Raitioliikenteessä otettiin käyttöön Jätkäsaaren Välimerenkadun uusi rata elokuussa 2017. Loppuvuonna otettiin käyttöön Reijolankadun rataosuus.

Metrolienteessä länsimetron matkustajaliikenteen aloitus marraskuussa 2017 lisäsi suoritetasoa vuoden viimeisen 1,5 kuukauden aikana.

Käyttötalous

HKL:n tilikauden liikevaihto oli 180,6 (2016: 160,5) milj. euroa. Liikevaihto muodostuu seuraavista eristä:

- HSL:ltä laskutettavista liikennöintikorvauksista raitioliikenteestä 51,8 (2016: 50,8) milj. euroa, metrolienteestä 35,9 (2016: 27,7) milj. euroa ja Suomenlinnan lauttaliikenteestä 3,5 (2016: 3,4) milj. euroa eli yhteensä 91,2 (2016: 81,9) milj. euroa.
- HSL:ltä laskutettavasta infrakorvauksesta 67,1 (2016: 65,5) milj. euroa. Infrakorvaus sisältää metro-, raitio-, juna-, bussi- ja lauttaliikenteen infraomaisuuden pääomakuluja sekä ylläpito- ja hallintokuluja. Helsingin kantametroliikenteen infrakorvaus on 43,1 (2016: 43,8) milj. euroa, länsimetron infrakorvaus 1,4 (2016: 0) milj. euroa, raitioinfran 18,5 (2016: 18,2) milj. euroa, bussi-infran 3,3 (2016: 2,6) milj. euroa, junainfran 0,5 (2016: 0,6) milj. euroa ja lauttainfran 0,4 (2016: 0,4) milj. euroa.
- Kaupungin tuesta 18,9 (2016: 12,5) milj. euroa, jolla katetaan infran luonteisia kuluja siltä osin kuin HSL ei niitä korvaa HKL:lle. Tällaisia kuluja ovat infrainvestointien poistojen ja korkojen korvaaminen (50 %), liityntäpysäköinti, Suomenlinnan tavaraliikenteen korvaus, bussipysäkkikustannukset, Länsimetro Oy:n vastikkeiden nettovaikutus ja pyöräilyn kustannukset. Kaupungin tuen nousu edellisvuodesta johtuu Länsimetro Oy:n nettovastikemaksujen noususta.
- Muista myyntituotoista 3,4 (2016: 0,7) milj. euroa, joka sisältää raitio- ja metrolienteen tilausajotuottoja sekä länsimetron kunnossapitolaskutusta Länsimetro Oy:ltä. Muiden myyntitulojen nousu johtuu länsimetron kunnossapitolaskutuksesta 3,1 (2016: 0) milj. euroa.

Valmistuksena omaan käyttöön on kirjattu 5,4 (2016: 3,5) milj. euroa, joka sisältää ratojen rakentamiseen ja peruskorjaukseen liittyviä töitä sekä vanhojen vaunujen peruskorjaukseen liittyviä töitä. Valmistuksena omaan käyttöön on lisäksi kirjattu Raide-Jokerin projektiyksikön menot sekä infra- ja kalustoyksikön hankepalvelun investointeihin kohdistuneet menot, joissa on nousua edellisvuodesta.

Liiketoiminnan muut tuotot olivat 20,1 (2016: 16,3) milj. euroa, joista suurimmat yksittäiset tuotot olivat vuokrat 8,1 (2016: 8,0) milj. euroa ja mainostulot 4,2 (2016: 3,2) milj. euroa. Mainostuloissa nousua selittää kesällä 2017 alkanut uusi pysäkkikatossopimus. Liiketoiminnan muissa

tuloissa on lisäksi mukana mm. kaupunkipyörämaksutuloja ja metrolii-
kenteen koeajotuloja länsimetrossa, joissa on nousua edellisvuodesta.

Kulut ennen liikeyljäämää olivat 177,9 (2016: 156,9) milj. euroa eli 13,3
% edellisvuotta enemmän.

Aineita, tarvikkeita ja tavaroita ostettiin 14,9 (2016: 14,9) milj. eurolla.
Suurin kuluerä on sähkömaksut 8,8 (2016: 8,4) milj. euroa.

Palveluiden ostot olivat 34,5 (2016: 32,3) milj. euroa. Palveluiden ostoi-
hin sisältyvät mm. vartiointi 5,7 (2016: 4,8) milj. euroa, asiantuntijapal-
velut 4,5 (2016: 3,2) milj. euroa, liikennevälineiden korjaus- ja huolto
4,2 (2016: 4,1) milj. euroa, Suomenlinnan henkilö- ja tavaraliikenteestä
maksetut korvaukset 3,7 (2016: 3,5) milj. euroa ja rakennusten siivous
ja ulkopuhdistus 3,3 (2016: 2,9) milj. euroa. Länsimetron vaikutus nä-
kyy mm. vartiointiin ja siivouksen menojen nousussa.

Henkilöstökulut olivat 64,4 (2016: 60,7) milj. euroa, josta palkkojen
osuus oli 49,6 (2016: 45,7) milj. euroa. Vuonna 2017 HKL:llä työskente-
li keskimäärin 68 henkilöä enemmän kuin edellisvuonna.

Suunnitelman mukaiset poistot olivat 48,3 (2016: 40,9) milj. euroa.
Poistotaso nostavat uusien raitio- ja metrovaunujen siirtäminen valmi-
iseen omaisuuteen vuoden 2017 aikana. Kesken vuoden 2016 omai-
suuteen siirretyt Myllypuron metroaseman peruskorjaus ja metrovari-
kon laajennus vaikuttivat poistoihin koko vuoden ajalta 2017.

Liiketoiminnan muut kulut olivat 15,6 (2016: 8,0) milj. euroa. Länsimetro
Oy:n vastikkeita kirjattiin vastikemenoihin 6,8 milj. euroa edellisvuotta
enemmän.

Rahoituskulut ja -tuotot olivat 24,4 (2016: 22,3) milj. euroa. Infrakoron
palautus kaupungille oli 12,1 (2016: 11,2) milj. euroa, korvaus perus-
pääomalle 8,4 (2016: 8,4) milj. euroa sekä korkokulut lainoista 3,8
(2016: 2,6) milj. euroa.

Tulos rahoituserien jälkeen eli ylijäämä ennen varausten muutoksia oli
3,9 (2016: 1,1) milj. euroa.

Uutta investointivarausta on lisätty 3,9 milj. euroa. Varaus on kohdistet-
tu Kulosaaren metrosillan peruskorjaukseen.

Poistoeron ja investointivarausten muutoksien jälkeen HKL:n tulos on
3,0 (2016: 2,6) milj. euroa.

Investoinnit

15.02.2018

HKL:n investoinnit olivat 73,5 milj. euroa. Investointimeno sisältää Variotram-vaunuihin kohdistettua hinnanalennuksia 32,5 milj. euroa. Ilman hinnanalennusta investoinnit olivat 105,9 milj. euroa.

Suurin yksittäinen investointikohde oli uudet raitiovaunut 39,5 milj. euroa. Muita suuria hankkeita olivat Hakaniemen metroaseman perusparannus 6,8 milj. euroa, Helsingin metron asetinlaite 6,0 milj. euroa, uudet metrovaunut 5,0 milj. euroa, Pasilan metroasemavaraus 4,1 milj. euroa, Raide-Jokerin infra ja varikko 4,0 milj. euroa, Kruunusillat 3,7 milj. euroa ja sähköbussiliikenteen sähkönsyöttöasemat 2,8 milj. euroa.

Rahoitus ja tase

HKL ei nostanut uutta lainaa vuonna 2017. Liikennelaitos lyhensi kaupungin sisäisiä lainojaan 2,0 milj. eurolla ja ulkopuolelta nostettuja lainojaan 11,5 milj. eurolla vuonna 2017.

HKL käytti rahoituksessa sen ja kaupungin välistä luotollista käyttötiliä 59,1 milj. euron edestä (2016: 64,5).

Liikennelaitoksen taseen loppusumma oli 932,8 milj. euroa 31.12.2017 (31.12.2016: 873,5 milj. euroa). Omavaraisuusaste oli 49,3 % (2016: 52,0 %).

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Ari Päivärinta, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 78433
ari.paivarinta(a)hel.fi
Ville Lehmuskoski, toimitusjohtaja, puhelin: 310 35091
ville.lehmuskoski(a)hel.fi

Liitteet

1 Liite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

15.02.2018

Asia/3

§ 30

Liikenneliikelaitoksen varastojen vuositarkastukset 2017

HEL 2018-001381 T 02 07 01

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti merkitä liikenneliikelaitoksen varastoissa 2017 tehdyistä varastotarkastuksista saadun selvityksen tiedoksi.

Esittelijä

hallintojohtaja
Yrjö Judström

Lisätiedot

Jani Nummila, logistiikka-asiantuntija, puhelin: 310 34847
jani.nummila(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Hankintapäällikkö
Taloussuunnittelupäällikkö

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Helsingin kaupungin liikenneliikelaitoksen varastoissa on tehty laitoksen toimintaohjeen mukaiset vuositarkastukset 29.12.2017.

Tarkastuksissa ei havaittu mitään huomauttamista.

Varastojen arvo oli 29.12.2017 yhteensä 6.701.641,32 euroa.

Tarkastuksista on ilmoitettu Helsingin kaupungin tarkastusvirastolle.

Esittelijä

hallintojohtaja
Yrjö Judström

Lisätiedot

Jani Nummila, logistiikka-asiantuntija, puhelin: 310 34847
jani.nummila(a)hel.fi

15.02.2018

Asia/3

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Hankintapäällikkö

Taloussuunnittelupäällikkö

15.02.2018

Asia/4

§ 31

Liikenneliikelaitoksen pääkassan tarkastukset vuonna 2017 sekä kassatoimintojen lopettaminen

HEL 2018-001546 T 02 06 05

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti merkitä tiedoksi ilmoituksen pääkassan tarkastuksista vuonna 2017 sekä kassatoimintojen lopettamisesta.

Esittelijä

Hallintojohtaja
Yrjö Judström

Lisätiedot

Ari Päivärinta, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 78433
ari.paivarinta(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

HKL:n pääkassa on tarkastettu kaksi kertaa vuonna 2017. Pääkassa on täsmännyt kirjanpidon osoittaman saldon kanssa eikä aihetta huomautuksiin ole ollut.

HKL:n pääkassatoiminnot lopetettiin joulukuussa 2017. Samalla HKL:n omien henkilöstökassapisteiden toiminta loppui.

HKL:n lippukassapisteiden toiminta lopetetaan maaliskuussa 2018. Raitioliikenteen kuljettajalipunmyynti loppui helmikuun alussa, joten käteisen rahan käsittelylle ja kassatoiminnalle ei ole enää tarvetta HKL:llä.

Esittelijä

Hallintojohtaja
Yrjö Judström

Lisätiedot

Ari Päivärinta, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 78433
ari.paivarinta(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Postiosoite
PL 1400
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite
Toinen linja 7 A
Helsinki 53

Puhelin
3101071
Faksi

Y-tunnus

Tilinro

Alvno

15.02.2018

Asia/4

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

15.02.2018

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 28, 29, 30 ja 31 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

15.02.2018

Liikenneliikelaitoksen johtokunta

Laura Rissanen
puheenjohtaja

Rain Mutka
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Stefan Loman

Perttu Hillman

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 23.02.2018.